

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Державна економічна політика»

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

<https://uft.in.ua/index.php/pro-universitytet/struktura-universitytetu>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: dep_management@uft.in.ua

Викладач(ка) – Дука Анастасія Петрівна, доктор(ка) економічних наук, професор(ка), професор(ка) кафедри менеджменту

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»					
Шифр та назва спеціальності	073 «Менеджмент»					
Назва освітньо-професійної програми	«Менеджмент»					
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	2–3 семестр	120 год, 4 кредитів ЄКТС	20	20	80	Диференційований залік
Заочна	2–3 семестр		6	6	108	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни

Дисципліна «Державна економічна політика» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок, необхідних для аналізу та ефективного впровадження економічних стратегій на рівні держави. Вона охоплює теоретичні основи економічної політики, основні принципи та інструменти її формування, а також історичний контекст та сучасні тенденції в управлінні економікою на державному рівні. Розглядаються ключові аспекти взаємодії між державою, бізнесом та населенням, аналізуються економічні моделі та механізми, що визначають макроекономічні та мікроекономічні процеси в країні. Особлива увага приділяється впливу економічної політики на соціально-економічний розвиток, стабільність національної економіки та забезпечення сталого економічного зростання. Дисципліна передбачає вивчення практичних кейсів та ситуацій, розвиток аналітичних здібностей та здатності приймати ефективні управлінські рішення в умовах економічної нестабільності та глобальних викликів. Завдяки комплексному підходу дисципліна сприяє підготовці фахівців до роботи в державному управлінні та економічному плануванні.

Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та компетенцій, необхідних для ефективного аналізу, розробки та впровадження економічної політики на державному рівні. Вона спрямована на розвиток навичок стратегічного планування, управління економічними процесами та оцінки впливу економічних рішень на соціально-економічний розвиток країни. Дисципліна також акцентує увагу на освоєнні сучасних підходів до розв'язання економічних проблем, зокрема в умовах глобалізації, економічної нестабільності та змін у міжнародній економічній політиці.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомлення з основами державної економічної політики, її принципами, інструментами та механізмами.
2. Формування навичок аналізу макроекономічних і мікроекономічних процесів в рамках державного управління.
3. Розвиток здатності оцінювати вплив економічної політики на соціальну сферу, бізнес-середовище та загальний економічний розвиток.
4. Вивчення практичних аспектів формування економічних стратегій та адаптації їх до змінних внутрішніх та зовнішніх умов.
5. Сприяння розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей щодо прийняття економічних рішень у складних умовах.

<p>Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна</p>	<p>Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом. Здатність до управління організацією та її розвитком.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу). Вміти взаємоузгоджувати функціональні стратегії управління, аналізувати динаміку і структуру показників розвитку бізнесу, обґрунтовувати та впроваджувати сучасні методи управління якістю.</p>
<p>Навички Soft skills</p>	<p>Комунікативні навички: уміння чітко і ефективно представляти економічні ідеї та стратегії, комунікабельність, емоційний інтелект, вміння слухати та надавати конструктивний зворотний зв'язок, ведення переговорів, уміння презентувати аналітичні дані та економічні стратегії для різних аудиторій, активне слухання та взаємодія з різними стейкхолдерами в економічному середовищі. Лідерські компетенції: уміння приймати стратегічні економічні рішення, навички управління командою в умовах економічної нестабільності, моніторинг ефективності економічних політик, здатність до вирішення конфліктів у сфері економічної політики, формулювання та реалізація економічних стратегій, вміння мотивувати та переконувати інших щодо необхідності економічних змін. Селф-менеджмент і вольові компетенції: орієнтованість на досягнення економічних цілей та результатів, стресостійкість у прийнятті економічних рішень, ініціативність у пошуку інноваційних</p>

	<p>рішень, гнучкість і адаптивність до змін у внутрішніх та зовнішніх економічних умовах, здатність до самоорганізації та самоконтролю в процесі управління економічною політикою.</p> <p>Інтелектуальні навички для перманентного професійного розвитку: аналітичний склад розуму для оцінки макроекономічних та мікроекономічних процесів, креативність у розробці економічних рішень, критичне мислення щодо економічних моделей та стратегій, здатність працювати з великими обсягами економічної інформації, вміння здійснювати порівняльний аналіз та оцінку результативності різних економічних політик.</p>
Методи навчання	Опанування змісту дисципліни забезпечується у вигляді класичних, мультимедійних та інтерактивних лекцій і консультацій з викладачами. колективних обговорень, дискусій, роботи в мікрогрупах. Застосовуються такі засоби навчання: інформаційні (підручники і навчальні посібники, зокрема електронні), дидактичні (таблиці, навчальні відеофільми, презентації, демонстраційні приклади), технічні (аудіовізуальні засоби, засоби телекомунікацій, мультимедіа тощо)
Матеріально-технічні ресурси	Ноутбук. Мультимедійний проектор. Доступ до глобальної мережі Internet. Хмарні технології підтримки освітнього процесу: Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять), Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Економічна політика держави: сутність, етапи, механізми	Тема 1.1. Економічна політика: складові та принципи Поняття державної економічної політики. Місце держави в економіці. Моделі економічної політики: ліберальна, соціал-демократична, централізована. Роль державної економічної політики у розвитку національної економіки.
	Тема 1.2. Інституційне середовище та інструменти державної політики Основні макроекономічні цілі: економічне зростання, зайнятість, стабільність цін, баланс зовнішньої торгівлі. Інструменти державної економічної політики: фіскальна, монетарна, валютна політика. Взаємозв'язок макроекономічних цілей та інструментів. Стратегія та цілі сталого розвитку у формуванні економічних візій країни.
	Тема 1.3. Різновиди та типи економік: інноваційна, інклюзивна, циркулярна та інші

Інноваційна економіка: принципи, роль інновацій та технологій, розвиток стартапів і нових галузей. Інклюзивна економіка: забезпечення рівності та доступу до економічних благ для всіх верств населення. Циркулярна економіка: принципи замкнених циклів виробництва, мінімізація відходів, використання ресурсів на повторній основі. Зелена економіка: вплив екологічних факторів на економічну політику, стале управління природними ресурсами.

Тема 1.4. Глобальні трансформації суспільства та їх вплив на економічну політику

Глобалізація та її вплив на національні економіки. Міжнародні економічні організації та їх роль у формуванні економічної політики держав. Визначення стратегій адаптації економічної політики до глобалізаційних викликів.

Тема 1.5. Стратегічне управління економічною політикою в контексті світ-системної невизначеності

Стратегічне управління в умовах економічної кризи. Визначення пріоритетів і стратегічних напрямків розвитку економіки в умовах невизначеності. Інструменти адаптації та коригування економічної політики.

Змістовий модуль 2.
Практичні аспекти реалізації державної економічної політики

Тема 2.1. Формування і реалізація фіскальної політики

Принципи фіскальної політики: бюджетний дефіцит, державний борг, податкова політика. Роль державних витрат та оподаткування у розвитку економіки. Проблеми фіскальної політики у періоди економічної кризи.

Тема 2.2. Монетарна політика та її роль у державній економічній політиці

Інструменти монетарної політики: процентні ставки, відкриті ринкові операції, резервні вимоги. Взаємодія монетарної політики з іншими економічними інструментами. Вплив монетарної політики на інфляцію та економічне зростання

Тема 2.3. Соціальна політика держави як складова економічної політики

Цілі соціальної політики: покращення життєвого рівня населення, забезпечення соціальних гарантій, боротьба з бідністю. Взаємозв'язок соціальної політики з економічною політикою. Проблеми соціальної політики в умовах економічної нестабільності

Тема 2.4. Ефективність та результативність економічної політики держави

Критерії ефективності економічної політики. Методи моніторингу та оцінки економічних результатів. Визначення коригувальних заходів в разі неефективності економічної політики. Економічна політика та економічна безпека. Планування і прогнозування соціально-економічного розвитку держави

Тема 2.5. Інституційні фактори формування економічної політики

Вплив політичних та економічних інститутів на економічну політику. Роль національних та міжнародних організацій в економічному управлінні. Взаємодія між державними та приватними інститутами в реалізації економічних стратегій. Проблеми інституційної неспроможності та корупції у процесі економічної політики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К.: Преса України, 1997. 80 с.
2. Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/202-2021-п#Text>
3. Уманців Ю. М. Економічна політика держави : навч. посіб. /Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. Київ : Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 480 с.
4. Управління державним сектором економіки : [навчальний посібник] /Є. Г. Карташов, І. О. Драган, Н. В. Дацій, О. В. Чумак, А. В. Антонов, І. І. Туболец, В. В. Іванюта, О. В. Алейнікова; за заг. ред. професора Є. Г. Карташова. - Київ : Освіта України, 2021. - 330 с.

Допоміжна література:

1. Бодров В.Г., Сафронова О.М., Балдич Н.І. Державне регулювання економіки та економічна політика : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2010. 520 с.
2. Глобальна економіка: Навчальний посібник / Н.М. Вдовенко, Л.В. Богач, В.Л. Гераймович, К.С. Кваша, М.М. Павленко. К. : НУБіП України, 2017. 319 с.
3. Дороніна М.С., Горовий Д.А. Економічна політика. Конспект лекцій. Харків: Вид. ХДЕУ, 2001. 46 с.
4. Дука А.П. Інноваційна індустріалізація національної економіки. Монографія Наукове видання К.: ВАДЕКС, 2014. 423 с.
5. Дука А.П., Старченко Г.В. Світовий досвід повоєнного відновлення економіки: уроки для України. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2022. № 6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-03-06>
6. Дука, А. П. Державне регулювання та контроль у сфері використання земельних ресурсів в Україні. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. №9. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-02-15>
7. Дука, А. П., Старченко, Г. В., & Шапошникова, І. В. Трансформація візій національної безпеки в умовах військової агресії. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. №8. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-8-02-06>

8. Дука А.П., Старченко Г.В. Сучасні глобалізаційні виклики розвитку національної економіки. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 31. <http://www.market-infr.od.ua/uk/31-2019>
9. Заклекта О.І., Шиманська О.П. Економічна політика. Навчальний посібник (опорний конспект). Тернопіль:, 2007. 78 с. https://library.wunu.edu.ua/files/EVD/HTML/Econom_polityka_zakl/Econom.%20politika%20.htm
10. Розвиток бюджетного процесу в умовах економічних перетворень : моногр. / [С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко та ін.] ; за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина. К. : Кондор, 2012. 376 с.
11. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/PIDRUCHNYK_DERZHAVNE-REHULYUVANNYA-EKONOMIKY_Senyshyn-Horyn-Kundytsky.pdf
12. Стігліц Е.Д. Економіка державного сектора / пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. Київ : Основи, 1998. 854 с.
13. Agnès Bénassy-Quéré, Benoît Cœuré, Pierre Jacquet, and Jean Pisani-Ferry. Economic Policy. Theory and Practice. Oxford University Press, Inc., 2010. 724 p.
14. Bartik Timothy. What Works in State Economic Development? URL: https://www.purdue.edu/hhs/hdfs/fii/wp-content/uploads/2015/07/s_wifis27c02.pdf
15. Kosach, I., Duka, A., Starchenko, G., Myhaylovska, O., Zhavoronok, A. (2020). Socioeconomic viability of public management in the context of European integration processes. *Administratie si Management Public*, 2020. №35, 139-152. DOI: 10.24818/amp/2020.35-09. <https://ramp.ase.ro/index.php?pageid=1>
16. Maryann P. Feldman, Lauren Lanahan, and Iryna V. Lendel. Focus on State Economic Development Policy. *Economic Development Quarterly* 2014, Vol. 28(2), 103–106. DOI: 10.1177/0891242414530325. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0891242414530325>
17. Scott R. Fosler. State Economic Policy: The Emerging Paradigm. *Economic Development Quarterly*, 1992. vol. 6(1), pages 3-13, February. DOI: 10.1177/089124249200600101.
18. Stroiko Tetiana, Duka Anastasiia, Krylov Denys, Denysiuk Tetiana, Stoika Vitalii. Digital transformation of the national economy regulation in the covid19 conditions. *Pacific business review international*, 2024. №17 issue 2, 119-127. http://www.pbr.co.in/2024/2024_month/august/12.pdf
19. Tkalenko, S., Duka, A., Sukurova, N., Kudyrko, L., Litvin, N. The Impact of Trade Openness on Economic Growth: The Case of Ukraine. In: Hamdan, A., Shoaib, H.M., Alareeni, B., Hamdan, R. (eds) *The Implementation of Smart Technologies for Business Success and Sustainability. Studies in Systems, Decision and Control*, vol 216. Springer, Cham. 2022. pp 521–533 https://doi.org/10.1007/978-3-031-10212-7_43 <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-10212-7#toc>
20. Trusova Natalia, Plotnikov Vladimir. State Economic Policy and its Territorial Peculiarities. *Procedia Economics and Finance*. 2015. [Volume 27](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00986-7), 170-176. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00986-7](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00986-7).

21. Wallerstein, Immanuel. *The Modern World-System I: Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century*. 1st ed. University of California Press, 2011. <http://www.jstor.org/stable/10.1525/j.ctt1pnrj9>.
22. Wallerstein, Immanuel. *The Modern World-System III: The Second Era of Great Expansion of the Capitalist World-Economy, 1730-1840's (Studies in Social Discontinuity)*. Emerald Group Pub Ltd, 1988.

Інформаційні джерела та Internet ресурси:

1. Верховна Рада України, законодавство <http://rada.gov.ua>.
2. Президент України <http://www.president.gov.ua/>.
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національна бібліотека імені Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Державна Казначейська служба України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
6. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>.
7. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
8. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
9. Стратегія «Україна 2030». URL: <https://nes2030.org.ua>
10. What is Economic Policy? URL: <https://study.com/academy/lesson/what-is-economic-policy-definition-examples.html>.
11. All statistics of UNCTAD. URL: <http://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/>
12. Worldbank. URL: <https://wdi.worldbank.org/tables>.